

LAUSUNTO

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Liikennejaosto

Liikennepoliittinen selonteko

Ulkomaankaupan kuljetusreittien on tarjottava edellytykset vienti- ja tuontikuljetusten kustannustehokkaalle hoitamiselle. Tavoitteena tulee olla yritysten logistiikan kokonaiskulujen väheneminen ja etäisyyksien aiheuttaman kilpailuhaitan minimointi. Tärkeintä ovat sujuvat yhteydet suurimpiin satamiin ja suuriin teollisuuslaitoksiin. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää edelleen kehittämisinvestointeja liikenteellisesti suurimpiin tie-, rata- ja meriväyliin. Älyliikennettä tarvitaan, mutta se ei poista merkittävimpiä investointitarpeita.

Kuten Liikennepoliittisessa selonteossa on mainittu, Suomen logistisen toimivuuden kannalta toimitusketjujen ennakoitavuudella on yhä suurempi merkitys. Tämän vuoksi kustannustehokkuuden rinnalla tulee parantaa kuljetusten täsmällisyyttä ja laatua. Aikataulutetut kuljetukset satamiin ovat Suomen ulkomaankaupan kuljetusten kannalta ensiarvoisen tärkeitä. Vientimme koostuu yhä enemmän hyödykkeistä, joiden kuljetuserät ovat pieniä. Kuljetusaikojen on oltava lyhyitä ja aikataulujen tarkkoja. Tämä asettaa tiukat vaatimukset logistisen ketjun toimivuudelle. Yritysten on voitava luottaa siihen, että aikataulut pitävät.

Liikennepoliittisessa selonteossa on korostetusti nostettu esille mahdollisuudet toteuttaa tärkeiden yhteysvälien parantaminen entistä kustannustehokkaammin etsimällä entistä optimaalisempia ja käyttäjälähtöisempiä ratkaisuja. Erinomainen esimerkki on Vt 12, jonka kehittämissuunnitelman alkuperäisiä kustannuksia onnistuttiin uudelleentarkastelulla pienentämään 45%.

Valtatien 8 kohdalla yhteysvälin Raisio-Pori kehittäminen tarpeenmukaiselle tasolle edellyttää kokonaisuudessaan 210 miljoonan euron investointeja. Liikennepoliittisessa selonteossa tätä varten varataan kuitenkin vain 100 miljoonaa euroa ja edellytetään koko yhteysvälin suunnitelman uudelleenarviointia. Tätä ei voida kuitenkaan verrata Vt 12 kehittämishankkeeseen pelkästään jo siksi, että valtatie 8 osalta tavoiteltu rahoitus jo perustuu yhteysvälin kehittämisen karsittuun hankeversioon. Liikennepoliittisessa selonteossa esitetty kokonaisrahoitus johtaisi siihen, että yhteysväliä ei voida nelikaistaistaa edes Nousiaisiin asti, jossa kuitenkin päivittäinen liikennemäärä on peräti 13.000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Samalla pääosa ensimmäiseen rakennusvaiheeseen suunniteltuja, liikenneturvallisuudelle ja kuljetusten sujuvuudelle tärkeitä keskikaiteellisista ohituskaistaosuuksista ja liittymäparannuksista joudutaan jättämään toteuttamatta.

Koska valtatie 8 yhdistää kaikki Länsi-Suomen satamat Turusta Tornioon, on raskaan liikenteen osuus erittäin suuri ja sen aikataulutukset sidoksissa laivaliikenteen aikatauluihin. Toisin kuin esimerkiksi raaka-ainekuljetusten kohdalla, liikenteen jaksottaminen vuorokauden eri ajankohdille ei tämän vuoksi ole mahdollista. Tavarakuljetusten määrä on vuositasolla noin miljoona tonnia. Liikennetiheys parannettavalla yhteysväliosuudella Turku–Rauma–Pori on 6.500–16.000 ajoneuvoa/vrk ja raskaan liikenteen osuus on korkea, 700–1.300 raskasta ajoneuvoa/vrk. Tien riittämätön kapasiteetti ja heikko kunto suhteessa kokonaisliikenteeseen ruuhkauttavat yhteysvälin ja aiheuttavat ongelmia koko logistiselle ketjulle.

Valtatien 8 merkitys koko Suomen logistisen järjestelmän kannalta on niin suuri, että sen kapasiteettiongelmat on yhteysvälin merkittävän parantamisen avulla ratkaistava mahdollisimman pian. Tämän vuoksi Liikennepoliittiseen selontekoon on sisällytettävä valtatie 8 riittävään kehittämiseen tarvittava 210 miljoonan euron rahoitus kokonaisuudessaan sen 10-vuotisojelmassa.

Kuten Liikennepoliittisessa selonteossa on mainittu, jälkirahoitusta voidaan käyttää, jos hankkeiden toteutuksen aikaistaminen tuottaa merkittäviä liikenteellisiä tai yhteiskunnallisia hyötyjä. Valtatie 8 nykyinen kapasiteetti suhteessa liikenteen määrään ja yhteysvälin valtakunnalliseen merkitykseen osana Suomen logistista toimintaympäristöä on niin riittämätön, että sen kehittämisen toteuttamisen nopeuttaminen jälkirahoitusmallin avulla on taloudellisesti järkevää. Liikennepoliittisessa selonteossakin mainitulla tavalla valtatie 8 osuus Raisio-Nousiainen esitetään toteutettavaksi PPP-hankkeena, jolloin tämän osuuden sopimusvaltuus olisi 250 miljoonaa euroa. Muu osa yhteysvälihanketta tulisi tällöin toteuttaa tavanomaisena budjettihankkeena tämän ja ensi hallituskauden aikana.

Turussa, 8. toukokuuta 2012
TURUN KAUPPAKAMARI

Jari Lähtenmäki
toimitusjohtaja

Jarkko Heinonen
asiamies